

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และชีวิตมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างลึกซึ้งจนยากที่จะแยกออกจากกัน การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสังคมอย่างหนึ่งที่รัฐจัดขึ้นเพื่อเป็นรากฐานส่งเสริมความเจริญมั่นคงของบุคคล ชุมชน และประเทศชาติ และเพื่อความดำรงอยู่ของสังคมเอง การศึกษาจะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย แต่การเปลี่ยนแปลงการศึกษาจะต้องมีความเป็นอิสระในตัวเอง ที่มุ่งให้บุคคลรักการแสวงหาความจริง เพื่อเป็นแบบอย่างของการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันจะต้องสนองตอบความต้องการของประเทศชาติ สังคม ท้องถิ่น และบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : ปกหลัง)

ในการจัดการศึกษานั้น องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งคือ "หลักสูตร" หลักสูตรเป็นทั้งเครื่องชี้นำ และกรอบ หรือแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษา หรือการ "สร้างคน" ของชาติ หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรได้รวมเอาจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนเข้าไว้ด้วยกัน อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จในการศึกษาเป็นอย่างดี

การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น สวัสดิ์จงกล (2529) ได้กล่าวถึงการปรับรายละเอียดของหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นว่า เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักท้องถิ่น เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการจัดการศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-

2534) คือ จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 35) จากแนวทางนี้กล่าวได้ว่า ในการจัดการศึกษานั้นจะต้องนำเอาความต้องการของผู้เรียนและสังคมหรือท้องถิ่น และทิศทางในการพัฒนาประเทศมาพิจารณาประกอบกัน เพื่อให้ผลจากการจัดการศึกษาในแนวทางดังกล่าวช่วยเสริมสร้างบุคคลให้มีคุณภาพสูงเพียงพอที่จะปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ของตนเอง สังคม และประเทศชาติโดยรวม

วัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาระดับต่าง ๆ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พุทธศักราช 2535-2539 (วารสารการศึกษาแห่งชาติ 2534) ได้ระบุวัตถุประสงค์หลักไว้ว่า จะมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง และสามารถช่วยให้การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างมีกระบวนการ และราบรื่น สอดคล้องกับเงื่อนไขข้อจำกัด ด้านทรัพยากร สภาพความต้องการของแต่ละบุคคล ชุมชน และสังคม สำหรับนโยบายด้านการส่งเสริมการศึกษา รัฐได้กำหนดชัดเจนไว้ในข้อ 1 ว่า ให้พัฒนาหลักสูตรให้มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกันในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษาให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับท้องถิ่น และทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรมที่มีภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวิทยาลัยครูในสังกัดกระจายเป็นเครือข่ายอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 36 แห่ง เป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อบริการท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับอนุปริญา ถึงปริญญาตรี กรมการฝึกหัดครูตระหนักในปัญหาความเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคม จึงกำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ส่วนหนึ่งของนโยบายระบุว่า มุ่งหมายจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม (กรมการฝึกหัดครู 2531 : 2) เนื่องจากวิทยาลัยครูในปัจจุบันมิได้ผลิตครู (ครุศาสตรบัณฑิต - ค.บ.) เพียงอย่างเดียวเหมือนแต่ก่อน แต่ผลิตกำลังคนในสาขาวิชาการต่าง ๆ ทั้งด้านศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) และ

วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) ด้วย โดยอาศัยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ฉบับที่ 2 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันประกาศใช้เมื่อปีพุทธศักราช 2527

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีแรก (2527-2532) ที่วิทยาลัยครูผลิตกำลังคนในสาขาวิชาการต่าง ๆ พบว่า ไม่ได้มีการศึกษาอย่างเป็นระบบถึงความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพการเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ผ่าน มา จึงเป็นไปตามความพร้อมทางด้านบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ของวิทยาลัยแต่ละแห่ง ปัญหาที่ตามมาก็คือ มีการพัฒนาศักยภาพในแต่ละสาขาอย่างเชื่องช้า เป้าหมายไม่ชัดเจน และผลผลิตจากวิทยาลัยมักจะเป็นที่สงสัยในด้านสมรรถภาพจากแหล่งจ้างงาน และบุคคลภายนอกทำให้สามารถหางานได้ยาก หรือต้องทำงานในระดับต่ำ ผลกระทบอีกประการหนึ่งคือ ไม่เป็นที่ดึงดูดให้นักเรียนที่มีความสามารถสูงเข้ามาเรียน ถึงแม้จะมีสาขาวิชาที่พวกเขาต้องการเรียนก็ตาม (สายสมร สร้อยอินตะ และ กัลยา ธรรมพงษา 2532 : บทนำ)

ข้อค้นพบ (งานวิจัย) ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ที่หน่วยงานเสนอความต้องการมา เป็นข้อบ่งชี้ที่สำคัญที่วิทยาลัยครูในฐานะผู้ผลิตแรงงาน ควรนำไปปรับปรุงหลักสูตรและวิธีสอนให้เหมาะสม โดยเน้นคุณภาพ สมรรถภาพของบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของสังคม นั่นคือ ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณสมบัติติดตัวเป็นคุณลักษณะนิสัยที่ดีสามารถประกอบอาชีพได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ (ถนอมศรี ปราบธาดา 2533 : 81)

ระยะเวลาต่อมา ในช่วงกลางปี 2532 ถึงต้นปี 2533 กรมการฝึกหัดครู ได้มอบหมายให้วิทยาลัยครู 30 แห่ง ของ 7 สหวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค (ยกเว้นวิทยาลัยครู 6 แห่ง ในกรุงเทพฯ คือ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้แก่ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูจันทระเกษม และวิทยาลัยครูพระนคร) เป็นผู้ดำเนินการวิจัย เพื่อสำรวจความต้องการกำลังคนของแต่ละจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อบริการท้องถิ่นของแต่ละวิทยาลัยครู ในช่วง 7 ปี คือ พ.ศ. 2533-2539 รวมทั้งทำการศึกษาคูณลักษณะของผู้ที่จะประกอบอาชีพสาขาวิชาต่าง ๆ และศึกษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากร

ท้องถิ่นที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพด้วย เพื่อกรรมการฝึกหัดครูจะนำข้อมูลที่ได้มาไปประกอบการจัดทำแผนดำเนินงาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาต่าง ๆ ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยของวิทยาลัยครูทั้ง 30 แห่งดังกล่าว ปรากฏอาชีพที่คาดว่าจะเป็นที่ต้องการกำลังคนในช่วงปี 2533-2539 ถึง 46 อาชีพ ใน 7 หมวดอาชีพ และผู้ที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวนี้ต้องมีคุณลักษณะของความขยันหมั่นเพียร มีมาเนอดทน มีความรู้ในงานที่ทำเป็นอย่างดี มีความตั้งใจจริงในการทำงาน และมีความซื่อสัตย์สุจริต (เพชรฯ พัทธกมลสันติกุล 2533 : 45)

สำหรับสหวิทยาลัยศรีอยุธยา นั้น เป็นกลุ่มวิทยาลัยครูจำนวน 5 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา และวิทยาลัยราไพพรรณี มีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบเพื่อจัดการศึกษาบริการท้องถิ่นให้เหมาะสมกับลักษณะที่ตั้งของวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

วิทยาลัยครูเทพสตรี รับผิดชอบจังหวัด ลพบุรี สิงห์บุรี และสระบุรี

วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา รับผิดชอบจังหวัด พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และนครนายก

วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ รับผิดชอบจังหวัด ปทุมธานี และปราจีนบุรี

วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา รับผิดชอบจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

วิทยาลัยครูราไพพรรณี รับผิดชอบจังหวัด จันทบุรี และตราด

แต่การวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องของหลักสูตรนิเทศศาสตร์ระดับปริญญาตรี ในพื้นที่รับผิดชอบของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาวิจัย เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม ในพื้นที่ 13 จังหวัด ที่สหวิทยาลัยศรีอยุธยารับผิดชอบอยู่ ผู้บริหารวิทยาลัย หัวหน้าภาคของโปรแกรมนิเทศศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ใช้

หลักสูตร มีหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันพิจารณาว่าท้องถิ่นสภวิทยาลัยศรีอยุธยามีความต้องการ นักนิเทศศาสตร์ ที่มีคุณสมบัติอย่างไร ผู้ใช้หลักสูตรนิเทศศาสตร์จะต้องทำอะไรเพิ่ม หรือ เสริมขึ้นมาตามที่ท้องถิ่นต้องการ คำถามเฉพาะ ในการวิจัยครั้งนี้ที่ผู้วิจัยสนใจก็คือ วิทยาลัย ครุในสภวิทยาลัยศรีอยุธยาผลิตบุคลากรด้านนิเทศศาสตร์ สอดคล้องกับความต้องการของ หน่วยงานในท้องถิ่นที่ใช้บุคลากรด้านนิเทศศาสตร์หรือไม่ เพียงใด และอย่างไร ซึ่งเป็น การติดตามผลของหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ระหว่างดำเนินการใช้ในสภวิทยาลัยศรีอยุธยา เท่านั้น

สภวิทยาลัยศรีอยุธยาทำการวิจัยความต้องการของท้องถิ่นเมื่อปี 2533 ได้ศึกษา สภาพทั่วไปของพื้นที่รับผิดชอบ 13 จังหวัด สรุปได้ดังนี้

สภาพทั่วไป ของท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ สภวิทยาลัยศรีอยุธยาประกอบด้วย 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และ ตราด เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่าง จากกรุงเทพฯ ในรัศมี 300 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ ราบ พื้นที่ราบสลับลอนคลื่น ที่ราบเนินเขา และภูเขา มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ที่ สำคัญได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก ในบริเวณภาคกลางตอนบน แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำเวฬุ แม่น้ำประแสร์ และแม่น้ำตราด ในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แหล่ง น้ำที่สำคัญได้มาจากน้ำฝน แหล่งน้ำธรรมชาติ และน้ำใต้ผิวดิน สภาพภูมิอากาศบริเวณ ภาคกลาง เป็นแบบทุ่งหญ้า เมืองร้อน มีฝนตกชุกประมาณเดือนกันยายน และทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมรสุมเขตร้อน มีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม

ระบบการปกครองและการบริหารราชการ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก ได้แก่ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเป็นระดับจังหวัดและอำเภอ ส่วนที่สองได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งประกอบด้วยหน่วยราชการที่สังกัดอยู่กับส่วนกลางที่มาตั้ง ฐานปฏิบัติงานอยู่ในตัวจังหวัด และส่วนที่สามได้แก่การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและสุขาภิบาล

ประชากรในเขต 13 จังหวัด มีจำนวนโดยประมาณห้าล้านคน มีประชากรในวัยทำงาน ประมาณร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด การให้บริการการศึกษานั้น ในจังหวัดลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปทุมธานี และจันทบุรี จัดการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา โดยมีสถาบันอุดมศึกษารวมกัน 20 สถาบันที่เหลือนอกนั้นจัดการศึกษาถึงระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงอาชีวศึกษา แต่สภาพการศึกษาโดยทั่วไปยังคงต้องการการพัฒนา กล่าวคือ ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอัตราการเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา ประมาณร้อยละ 40 แต่ทุกจังหวัดก็มีการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้รองรับ ในเรื่องของการให้บริการสาธารณสุขและสาธารณสุขปโภค พบว่า มีโรงพยาบาลประจำจังหวัดและอำเภอ แต่อัตราส่วนของแพทย์ต่อประชากรยังไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคือแพทย์ 1 คน ต้องรับผิดชอบประชากรสูงกว่า 1 : 5,000 คน

ในพื้นที่สามารถให้บริการไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และไปรษณีย์โทรเลขได้ในเขตชุมชนหนาแน่น และในอำเภอใหญ่ ๆ แม้การให้บริการยังไม่ทั่วถึง แต่ก็มีโครงการขยายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในด้านของการคมนาคมขนส่งนั้น ประชาชนส่วนใหญ่เดินทางโดยใช้รถยนต์ และรถไฟในเขตพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี และสระบุรี ในจังหวัดอื่น ๆ ใช้รถยนต์เป็นหลัก ทางน้ำใช้ในการขนส่งสินค้า การประมง และการท่องเที่ยวในบางจังหวัด ส่วนทางอากาศมีสนามบินพาณิชย์ที่จันทบุรี และสนามบินอยู่ตะ เภา

อาชีพหลักของประชากรในเขต 13 จังหวัด คือ เกษตรกรรม รองลงมาคือ อุตสาหกรรม ในจังหวัดสิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี จันทบุรี ตราด ชลบุรี นอกจากนั้น ก็มีการค้าและอุตสาหกรรมบริการธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น ๆ ทรัพยากรธรรมชาติของ 13 จังหวัด ประกอบด้วยป่าไม้ในภาคตะวันออก ส่วนลิ้นแร่ นั้นมีทั้งสองภาค และทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญอยู่ที่ลพบุรี อยุธยา อ่างทอง และสิงห์บุรี ซึ่งอยู่ในภาคกลางตอนบน สำหรับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม ดึงความสนใจนักท่องเที่ยวได้มากกว่าทางภาคตะวันออก

สำหรับแนวโน้มในอนาคตของทุกจังหวัด จะมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมหลายรูปแบบ เนื่องจาก เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ในโครงการพัฒนาภาคกลางตอนบน และโครงการพัฒนาชายฝั่งตะวันออก ปรากฏการณ์หนึ่งที่ตามมาคือ เกษตรกรส่วนหนึ่งได้ขายพื้นที่เกษตรกรรม

ที่อุดมสมบูรณ์ให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจำนวนมาก เนื่องจากราคาดี (สหวิทยาลัย
ศรีอยุธยา 2533 : 105-120)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ของสภา-
การฝึกหัดครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร
และการจัดการเรียนการสอน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตนักนิเทศศาสตร์
ที่หน่วยงานในท้องถิ่นสหวิทยาลัยศรีอยุธยาต้องการ

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษานิเทศศาสตร์ วิทยาลัย-
ครู ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษานิเทศศาสตร์แตกต่างกัน (ฝ่าย
ผู้ผลิต)
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตนักนิเทศศาสตร์ ตาม
ความต้องการของหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ในท้องถิ่นสหวิทยาลัย-
ศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน (ฝ่ายผู้ใช้)

ค่าจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

สภาพการผลิต

หมายถึง

ความเป็นจริงในการใช้หลักสูตร ใน
ลักษณะดำเนินการจัดการเรียนการสอน
ประเมินจากสภาพหลักสูตรกับทัศนคติ
ของผู้ที่มีส่วนร่วมกับกระบวนการผลิต

		บัณฑิตนิเทศศาสตร์ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอนนิเทศศาสตร์ นักศึกษานิเทศศาสตร์ และหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐและภาค เอกชนในท้องถิ่น สหวิทยาลัยศรีอยุธยา
บัณฑิตนักนิเทศศาสตร์	หมายถึง	นักนิเทศศาสตร์ระดับปริญญาตรี ได้แก่ นักประชาสัมพันธ์ นักโฆษณา นักหนังสือพิมพ์ นักวิทยุกระจายเสียง และนักวิทยุโทรทัศน์
นักศึกษานิเทศศาสตร์	หมายถึง	นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา (ยกเว้นวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา เนื่องจากปีการศึกษา 2536 มีปี 1 เพียงปีเดียว)
ผู้บริหาร	หมายถึง	อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัดการ หัวหน้าภาควิชาการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา
อาจารย์ผู้สอนนิเทศศาสตร์	หมายถึง	อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ และอาจารย์นอกภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ที่เป็นผู้สอนนักศึกษา

		นิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครูใน สหวิทยาลัยศรีอยุธยา
ลักษณะที่พึงประสงค์	หมายถึง	ลักษณะที่จะ เป็นประ โยชน์ในการ ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย คุณสมบัติส่วนตัว ซึ่งประกอบ- ด้วย สุขนิสัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตใจ เป็น ประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบและ ตรงต่อ เวลา มีความคล่องแคล่ว ทำงานเป็นระ เบียบ ยึดมั่นแจ่มใส กิริยาวาจาสภาพ และมีน้ำใจใน การบริการ คุณสมบัติทางวิชาการ ประกอบ- ด้วยความรู้ทางวิชาการทั่วไป ความรู้ และทักษะวิชาชีพนิเทศศาสตร์ เจตคติ ที่ดีต่อวิชาชีพ และความรู้ในเชิงธุรกิจ และการจัดการทั่วไป
สหวิทยาลัยศรีอยุธยา	หมายถึง	วิทยาลัยครู 5 แห่ง ในสังกัด ได้แก่ วิทยาลัยครู เพทสตรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรีวิทยาลัยฯ ๖ เชียง เถรา และวิทยาลัยราไพพรรณี
ท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ สหวิทยาลัยศรีอยุธยา	หมายถึง	จังหวัดภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง รวม 13 จังหวัด ที่อยู่ในเขตจัดการ ศึกษาของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ได้แก่ จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง

สระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก
ปราจีนบุรี ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. กลุ่มประชากร จะแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ฝ่ายผู้ผลิต และฝ่ายผู้ใช้

1.1 ฝ่ายผู้ผลิต หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตบัณฑิต
นักนิเทศศาสตร์ ได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนนิเทศศาสตร์ และนักศึกษานิเทศศาสตร์ใน
มหาวิทยาลัยศรีอยุธยา

1.2 ฝ่ายผู้ใช้ หมายถึง ตลาดแรงงานทั่วไป ทั้งส่วนราชการ และ
ส่วนเอกชน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภาคเอกชนในเขตพื้นที่
รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา

2. ลักษณะที่พึงประสงค์นักนิเทศศาสตร์ที่ใช้ตามความคิดเห็นของฝ่ายผู้ผลิต และ
ฝ่ายผู้ใช้ในงานวิจัยนี้ จะถามเกี่ยวกับหลักสูตรนิเทศศาสตร์ 2 ใน 3 หมวดวิชาที่เป็น
โครงสร้างของการจัด เนื้อหาหลักสูตรที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ในบทที่ 2 อันได้แก่ หมวดวิชาพื้นฐาน
ทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะด้าน ว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไ
หมวดวิชาที่ไม่ได้ถามคือ หมวดวิชาเลือกเสรี เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า หมวดวิชานี้มีลักษณะ
เนื้อหาที่เสริมการเรียนการสอนในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะด้านทั้งสิ้น
เป็นการซ้ำซ้อนกัน จึงไม่นำมาถามในภาพรวมดังกล่าว

3. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีทั้งเลือกตอบ (Check-list) และประมาณ
ค่า (Rating Scale) ในส่วนที่เป็นประมาณค่านั้น ผู้วิจัยสร้างโดยการศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยต่าง ๆ แล้วผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ต่อจากนั้น ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้ แล้วนำกลับมาแก้ไขปรับปรุง โดยผ่านการพิจารณาของ
ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วย

ตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงไม่ทำการหาค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถาม ด้วยวิธีการทางสถิติ เพราะ เห็นว่าสามารถใช้ค่า เน้นการวิจัยได้แล้ว

4. กลุ่มตัวอย่างประชากรฝ่ายผู้ผลิต ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมด เนื่องจากมีน้อย ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรฝ่ายผู้ใช้ ผู้วิจัยใช้วิธีแบ่งกลุ่มก่อน แล้วเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างนี้มีตำแหน่งหน้าที่เป็นระดับหัวหน้างาน จึงถือว่าได้คำตอบที่เชื่อถือได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัย ทำให้ทราบความต้องการบุคลากรด้านนิเทศศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อจัดการศึกษาบริการท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตนักนิเทศศาสตร์ที่หน่วยงานต้องการ
2. ผลการวิจัย ทำให้ทราบสภาพการผลิตบัณฑิตนักนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา
3. เป็นการติดตามผลการใช้หลักสูตรนิเทศศาสตร์ระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ภายหลังจากที่ได้มีการใช้หลักสูตรนี้มาแล้วระยะหนึ่ง เพื่อจะได้นำไปเลือกใช้ ปรับปรุงเพิ่มเติม หรือทำการพัฒนาหลักสูตรต่อไปให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา
4. เป็นข้อมูลที่วิทยาลัยครู หรือมหาวิทยาลัยศรีอยุธยาสามารถนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่ นักเรียนมัธยมปลายหรือเทียบเท่า ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายอื่นของแต่ละวิทยาลัย อีกทั้ง เป็นการกระตุ้นให้ผู้สนใจ เรียนต่อได้ทราบถึงสถานการณ์ตลาดแรงงาน ในท้องถิ่นมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา ว่ามีสภาพความต้องการนักนิเทศศาสตร์อย่างไร และ เพื่อ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจแก่ผู้สนใจ เรียนต่อ จะได้เลือกศึกษาวิชาชีพนิเทศศาสตร์แต่ละสาขาวิชา หรือแขนงวิชา ตามความเหมาะสมของผู้เรียน